

TĒLOJOT DIEVU

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Jes 13. nod., Jes 13:2–22, Jes 14. nod., Jes 24.–27. nod.

ATMIŅAS PANTS:

“Tanī dienā sacīs: ‘Redzi, tas ir mūsu Dievs, mēs paļāvāmies uz Viņu, ka Viņš mūs izglābs! Tas ir mūsu Kungs, uz Viņu mēs cerējām! Pricāsimies un līksmosimies par Viņa žēlastību.’” (Jes 25:9)

Pēc tam, kad kāds mācītājs bija norunājis sirdi pārmeklējošu svētrunu par lepnumu, kāda klausītāja sagaidīja viņu un pastāstīja, ka viņai ir liela spriedze un ka viņa gribētu atzīties lielā grēkā. Mācītājs viņai jautāja, kas ir šis grēks.

“Viņa atbildēja: ‘Lepnuma grēks, jo es sēdēju pirms dažām dienām veselu stundu spoguļa priekšā un apbrīnoju savu skaistumu.’

‘Ak,’ mācītājs atbildēja, ‘tas nav lepnuma grēks – tas ir iedomu grēks!’” (C.E. Macartney, apkopojis Paul Lee Tan, 1100. lpp.)

Kopš varenā eņģeļa sirdī ir radies grēks, lepnums neņem vērā nekādas robežas (ne eņģeļos, ne cilvēkos). Nekur šī problēma nav ļaunāka kā tajos, kas lolo garīgu lepnumu. Tā ir drīzāk nožēlojama iezīme būtņēs, kas ir tik samaitātas, ka viņu glābšana var būt atrodama tikai citu darbos viņu labā.

Šajā nedēļā cita starpā mēs runāsim par lepnuma un sevis paaugstināšanas izcelsmi, kas ir divi patiešām pirmatnēji grēki.

Lūdzu, iepazīstieties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 6. februārī.

Tautu liktenis (Jes 13. nodaļa)

Jes 13:1 ir virsraksts, kas nosauc Jesaju kā autoru (salīdzini ar Jes 1:1, Jes 2:1). Šķiet arī, ka tā iesāk jaunu sadaļu šajā grāmatā. 13. – 23. nodaļa satur tiesas praviņojumus par dažādām tautām. Aplūkosim.

Kāpēc praviņojumi par tautām sākas ar Babiloniju (Bābeli)? _____

Jes 10:5–34 jau bija pasludināts spriedums pret Asīriju, kas radīja lielas briesmas Jesajas dienās. Kamēr Jes 14:24–27 īsi atkārtoto Kunga plānu salauzt Asīriju, 13. – 23. nodaļa galvenokārt runā par citiem draudiem, no kuriem Babilonija ir visnopietnākais.

Apdāvināta ar bagātu un senu kultūras, reliģisko un politisko mantojumu, Babilonija vēlāk izauga kā lielvara, kas iekaroja un aizveda gūstā Jūdu. Bet no Jesajas cilvēciskās laika perspektīvas nebija acīmredzams, ka Babilonija apdraudētu Dieva ļaudis. Lielākajā daļā Jesajas kalpošanas Asīrija valdīja pār Babiloniju. No 728. gada pirms Kristus, kad Tiglat-Pilesers III iekaroja Babiloniju un tika pasludināts par Babilonijas ķēniņu ar troņa vārdu Fūls (sk. 2ķēn 15:19, 1L 5:26), Asīrijas ķēniņi ieņēma Babiloniju vairākas reizes. Tomēr Babilonija beigās kļuva par reģiona lielvaru, kas iznīcināja Jūdas valsti.

Pārlasi Jes 13. nodaļu. Ievēro, cik spēcīga valoda tur izmantota. Kāpēc mīlošs Dievs darītu šīs lietas vai ļautu tām notikt? Pavisam noteikti ciestu arī nevainīgi cilvēki, vai ne (Jes 13:16)? Kā mēs saprotam šo Dieva darbu? Ko šiem pantiem un visiem citiem pantiem Bībelē vajadzētu liecināt par Dieva dusmām pret grēku un ļaunumu? Vai tas nav tikai fakts, ka mīlestības Dievs reaģētu šādā veidā, lai parādītu, cik slikts ir grēks? _____

Mums ir jāatceras, ka tas ir Jēzus, kas izsaka šos brīdinājumus ar Jesajas starpniecību. Tas pats Jēzus, kas piedeva, dziedināja, lūdza un brīdināja grēciniekus nožēlot. Kā tu sāki saprast šo mīlošā Dieva rakstura aspektu? Uzdod sev arī šo jautājumu: Varbūt šīs dusmas radās no Viņa mīlestības? Ja jā, tad kā? Vai arī aplūkosim no cita skatupunkta — no krusta perspektīvas, kur Jēzus pats nesa pasaules grēkus, cieta vairāk nekā jebkurš cits, pat tie “nevainīgie”, kas cieta tautas grēku dēļ. Kā Kristus ciešanas pie krusta palīdz atbildēt uz šiem grūtajiem jautājumiem? _____

Lielā pilsēta Bābele (Jes 13:2–22)

626. gadā pirms Kristus kaldiešu Nabopolāzars atjaunoja Babiloniešu godību, ieceļot sevi par ķēniņu Babilonijā, iesākot Jaunbabilonijas dinastiju un (kopā ar Mēdiju) piedaloties Asīrijas sakāvē. Viņa dēls Nebukadnēcars II bija ķēniņš, kas iekaroja un aizveda gūstā Jūdu.

Kā Bābeles pilsēta gāja bojā? Sk. Dan 5. nod. _____

539. gadā pirms Kristus, kad persietis Kīrs ieņēma Bābeli kā Medo-Persijas impērijas sastāvdaļu (sk. Dan 5. nod.), pilsēta zaudēja savu neatkarību uz mūžīgiem laikiem. 482. gadā pirms Kristus Kserkss I brutāli apspieda Babilonijas sacelšanos pret Persijas valdību. Viņš likvidēja Marduka, galvenā dieva, statuju un, šķiet, izpostīja kaut ko no nocietinājumiem un tempļiem.

Aleksandrs Lielais bez kaujas ieņēma persiešu varā esošo Bābeli 331. gadā pirms Kristus. Neskatoties uz viņa īslaicīgo sapni padarīt Babiloniju par savu austrumu galvaspilsētu, pilsēta vairāku gadsimtu laikā piedzīvoja panīkumu. 198. gadā mūsu ērā romietis Septimus Severus atrada Bābeli pilnīgi izpostītu. Lielā pilsēta iznīka pamestības dēļ. Mūsdienās uz senās vietas drupām atrodas daži Irākas ciemi, bet pilsēta kā tāda nav atjaunota.

Bābeles liktenis, kā tas aprakstīts Jes 13. nodaļā, atbrīvoja Jēkaba pēcnācējus, ko tā apspieda (Jes 14:1–3). Tas notika, kad Kīrs 539. gadā pirms Kristus iekaroja Bābeli. Lai gan viņš neiznīcināja pilsētu, tas bija Bābeles beigu sākums, un tā nekad vairs neapdraudēja Dieva ļaudis.

Jes 13. nodaļa dramtizē Bābeles krišanu kā dievišķu tiesu. Kareivji, kas ieņem pilsētu, ir Dieva aģenti (Jes 13:2–5). Tiesas laiks ir nosaukts par “Kunga dienu” (Jes 13:6, 9), un Dieva dusmas ir tik spēcīgas, ka tās ietekmē zvaigznes, sauli, mēnesi, debesis un zemi (Jes 13:10, 13).

Salīdzini Soģu 5. nodaļu, kur Debora un Baraks apraksta Kungu, kam staigājot zeme dreb un lietus līst no debesīm (Soģu 5:4). Soģu 5:20, 21 attēlo dabas elementus, zvaigznes ieskaitot, kā tādus, kas cīnās pret svešu apspiedēju.

Iedomājies kādu, kas dzīvoja Bābelē tās slavas augstumos, lasām šos vārdus Jes 13. nodaļā, īpaši Jes 13:19–22. Cik mulķīgi un neiespējami viņam tie liktos! Kādi vēl pravietojumi, kaut arī nepiepildīti, mums var šķist mulķīgi un neiespējami? Kāpēc būtu mulķīgi tos tomēr atmest kā neiespējamus? _____

Kalnu “ķēniņa” krišana (Jes 14. nodaļa)

Atsaucoties uz Bābeles krišanu (Jes 13), kas atbrīvo Dieva ļaudis (Jes 14:1–3), Jes 14:4–23 izsaka tēlainu dzēlīgu piezīmi pret Bābeles ķēniņu (sk. arī Mih 2:4, Hab 2:6). Tas acīmredzami domāts poētiski un nav uztverams burtiski, par ko liecina mirušie ķēniņi, kas sveicināja savus jaunus kolēģus nāves valstībā (Jes 14:9, 10), kur cirmeņi un tārpi ir viņu guļvieta (Jes 14:11). Šis vienkārši ir dramatisks veids, kā Kungs pastāsta augstprātīgajam ķēniņam, ka viņam ir jātiek pazemotam tāpat kā citiem lepņajiem monarhiem pirms viņa – tas nav komentārs par mirušo stāvokli!

Kā Jes 14:12–14 var attiecināt uz Bābeles ķēniņu? _____

Bābeles ķēniņi necieta no pašapziņas trūkuma (Dan 4., 5. nod.). Bet centieni “būt kā visaugstākajam” (Jes 14:14) ir pat pāri visuzpūstākajam ego. Lai gan ķēniņi apgalvoja, ka viņiem ir stipra savienība ar dieviem, tie bija viņiem pakalpīgi. Tas tika dramatiski demonstrēts katru gadu piektajā babiloniešu Jaungada svētku dienā, kad ķēniņam bija jānoņem savas ķēniņa goda zīmes, tuvojoties Marduka statujai, lai viņa ķēnišķība tiktu no jauna apstiprināta. Ideja aizstāt to kaut vai ar mazāku dievu tiktu uzskatīta par traku un pašnāvniecisku.

Tāpat kā Jes 14. nodaļā, Ec 28. nodaļā pilsētas valdniekam ir piedēvēta augstprātība līdz pat debesīm. Šeit apraksts arī sniedzas tālāk par laicīgu monarhu un Dieva pretinieki ir vairāk pietuvināti: lepnais monarhs bija Ēdenes dārzā, svaids, sedzošs jeb sargājošs ķerubs uz Dieva svētā kalna, pilnīgs kopš dienas, kad viņš tika radīts, līdz viņā tika atrasts grēks un Dievs viņu izmeta un beigās iznīcināja ugunī (Ec 28:12–18). Ja šos retorikas īpašos apzīmējumus attiecinām uz kādu cilvēku, tie ir tik tēlaini, ka tiem nav nozīmes. Bet Atkl 12:7–9 stāsta par varenu būtni, kas tika izmesta no Debesīm kopā ar tās eņģeļiem: “Lielais pūķis, vecā čūska, to sauc par velnu un sātānu, kas pieviļ visu pasauli, tapa gāzts; viņš tika nomests uz zemi un līdz ar viņu tā eņģeļi” (Atkl 12:9), kas piekrāpa levu Ēdenē (1Moz 3).

Sātānam ir lepna iztēle: “.tu pat esi teicis: es esmu dievs, es sēžu dieva krēslā jūras vidū, – kaut tu savā sirdī tikai iedomājies, ka tu esot Dievs” (Ec 28:2). Viņa nāve pierādīs, ka viņš nav dievs. Sātāns ies bojā uguns jūrā (Atkl 20:10), lai nekad vairs neatgrieztos universā.

Salīdzini Jes 14:13, 14 ar Mt 11:29, Jņ 13:5 un Fil 2:5–8. Ko šie pretstati stāsta mums par Dieva raksturu salīdzinājumā ar sātāna raksturu? Ko šis salīdzinājums stāsta mums par to, kā Kungs skatās uz lepnumu, augstprātību un ilgām pēc pašpaaugstināšanās? _____

Debesu vārti (Jes 13., 14. nodaļa)

Jes 14. nodaļā piezīme par sātānu, kritušo “spožo zvaigzni”, “ausekļa dēlu” (Jes 14:12), ir savienota ar piezīmi par Bābeles ķēniņu. Kāpēc? Salīdzini Atkl 12:1–9, kur pūķis, kas nosaukts par sātānu (Atkl 12:9), cenšas iznīcināt bērnu, tiklīdz tas ir piedzimis. Atkl 12:5 bērns nepārprotami ir Kristus. Bet ķēniņš Hērods bija tas, kas centās nogalināt Jēzu kā mazu bērnu (Mt 2. nod.). Pūķis ir gan sātāns, gan Romas vara, ko aino Hērods, jo sātāns darbojas caur cilvēciskiem aģentiem. Līdzīgi sātāns bija vara, kuras ietekmē darbojās Bābeles ķēniņš un Tīras valdnieks.

Kāpēc “Bābele” vēlāk attiecas uz Romu (1Pēt 5:13) un uz ļauno varu Atklāsmes grāmatā (Atkl 14:8; 16:19; Atkl 17:5; Atkl 18:2, 10, 21)? _____

Līdzīgi burtiskajai Bābelei, Atklāsmes grāmatas “Bābele” un Roma ir lepna, nežēlīga vara, kas apspiež Dieva tautu. Izlasi īpaši Atkl 17:6, jo tā ir “piedzērusies ar svēto asinīm”. Viņi sacēļas pret Dievu, šī ideja ir ietverta jau pašā nosaukumā “Bābele”. Babiloniešu valodā nosaukums ir “bab ili”, kas nozīmē “dievu vārti”, norādot uz vietu, kur ir iespējams piedzīvot dievišķo valstību. Salīdzini ar 1Moz 11. nodaļu, kur cilvēki cēla Bābeles torni, lai viņu pašu vara varētu pacelties līdz dievišķas imunitātes līmenim pret jebkādu atbildību Dievam.

Kad Jēkabs pamodās no sapņa, kurā viņš redzēja kāpnes, kas savienoja debesis un zemi, viņš izsaucās: “Un viņam kļuva bail, un tas sacīja: ‘Cik bijājama ir šī vieta, te tiešām ir Dieva nams, un še ir debesu vārti.’” (1Moz 28:17) Ievēro, ka “Dieva nams” ir “debesu vārti”; tas ir, iespēja iekļūt dievišķajā valstībā. Jēkabs nosauca vietu par “Bētelī”, kas nozīmē “Dieva nams”.

“Debesu vārti” Bētelē un “dievu vārti” Bābelē ir pretēji veidi, kā aizsniegt dievišķo valstību. Jēkaba kāpnes nāk no debesīm, no augšienes tās atklājis Dievs. Bet Bābeli ar tās torņiem un zikurātu tempļiem uzcēla cilvēki no zemes. Šie pretējie veidi aino pretējus ceļus uz glābšanu: dievišķi iniciēto žēlastību pret cilvēka darbiem. Jebkura patiesa reliģija ir balstīta uz pazemīgo Bēteles modeli: “Jo no žēlastības jūs esat pestīti ticībā.” (Ef 2:8, 9) Jebkura nepatiesa “reliģija”, ieskaitot burta kalpību un “sekulāru” humānismu, ir balstīta uz lepo Bābeles modeli. Lai salīdzinātu šīs divas pieejas, izlasi Jēzus līdzību par farizeju un nodokļu iekasētāju (Lk 18:9–14).

Pat pēc tam, kad kanādiešu komponists Leonards Koens (Leonard Cohen) bija pavadījis dažus gadus Zen klosterī, viņš teica intervētājam: “Es neesmu glābts.” Kā tu domā, kas bija viņa problēma šodienas tēmas kontekstā? Kas viņam bija jāzina par glābšanu?

Pēdējais Ciānas triumfs (Jes 24.–27. nodaļa)

Pēc pravietojumiem par atsevišķām tautām (Jes 13.–23. nod.) Jes 24.–27. nodaļa apraksta pasaulplašu, noslēdzošu Dieva ienaidnieku sakāvi un Viņa tautas atbrīvošanu.

Kāpēc Jesajas apraksts par zemes izpostīšanu (Jes 24. nod.) izskatās kā Jāņa apraksts par notikumiem, kas saistīti ar 1000 gadiem, kas seko Kristus otrajai nākšanai (Atkl 20. nod.)? _____

Tāpat kā Jes 13.–14. nodaļā, burtiskās Bābeles aspekti attiecas uz vēlākajām varām, un “Bābeles ķēniņš” aino cilvēcisku valdnieku savienošanos ar sātanu kā vadoni. Tāpēc vēsts, ka Bābele ir kritusi (Jes 21:9), var tikt atkārtota arī vēlākā laikā (Atkl 14:8, Atkl 18:2), kad sātans tiek pilnībā iznīcināts pēc Kristus otrās nākšanas (Atkl 20:10). Lai gan burtiskās Bābeles iznīcība bija “Kunga tiesas diena” (Jes 13:6, 9), priekšā ir vēl “Kunga lielā un briesmīgā diena” (Jl 2:31, Mal 4:5, salīdzini ar Cef 1:7).

Līdzīgi Jes 24. nodaļā pravieša vīzija sniedzas cauri apstākļiem, ar kuriem viņš ir pazīstams laikā, kad “bālais mēness nosarks un kvēlošā saule nobālēs, jo Tas Kungs Cebaots pārņems ķēniņa varu Ciānas kalnā un Jeruzālemē un to vecaju priekšā parādīsies mirdzošā godībā” (Jes 24:23). Jesaja, bez šaubām, domāja, ka vīzija attiecas uz Jeruzālemi, ko viņš pazina, bet Atklāsmes grāmata paskaidro, ka tā patiesībā piepildīsies Jaunajā Jeruzālemē (Atkl 21:2). “Pilsētai saules un mēness gaismas nevajag, jo Dieva spožums to apgaismo, un viņas gaisma ir Jērs.” (Atkl 21:23)

Vai Dievs patiešām iznīcina ļauno? _____

Izlasi Jes 28:21, kur Dieva iznīcības darbs ir Viņa dīvainais “darbs”. Tas Viņam ir neparasts, jo Viņš negrib to darīt, bet vienalga tas ir darbs jeb rīcība. Tā ir patiesība, ka grēks nes pašiznīcības sēklu (Jēk 1:15). Bet, tā kā Dievam ir augstākā vara pār dzīvību un nāvi, un Viņš nosaka laiku, vietu un pēdējās iznīcības veidu (Atkl 20. nodaļa), ir bezjēdzīgi apgalvot, ka Viņš pārtrauc grēka lāstu pasīvā veidā, vienkārši ļaujot visam notikt dabiski.

Tas, ko mēs redzam Jes 24.–27. nodaļā, ir tas pats, ko mēs redzam atspoguļotu visā Bībelē, tas ir, ka, lai arī kādas tagad ir ciešanas, sāpes un posts, beigās Dievs un labestība uzvarēs ļauno. Kas tad ir vienīgais, ko mēs varam darīt, ja mēs gribam būt daļa no šīs pēdējās uzvaras? Sak 3:5–7, Rm 10:9. _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

“Radīsies jautājums: Kā tas notiek? Vai mēs saņemam glābšanu uz nosacījumu pamata? Lai nāktu pie Kristus, mums nekad nav jāizpilda kādi nosacījumi. Un, ja mēs nākam pie Kristus, tad kāds ir nosacījums? Nosacījums ir, ka ar dzīvu ticību mēs pilnīgi un galīgi pieķeramies krustā sistā un augšāmceltā Glābēja asiņu nopelnam. Ja mēs to darām, tad mēs veicam taisnības darbus. Bet, kad Dievs aicina grēcinieku mūsu pasaulē un ielūdz viņu, tad nav nekādu nosacījumu. Viņš nāk pēc Kristus ielūguma, un tā nav, ka tagad jums ir jāatbild, lai nāktu pie Dieva. Grēcinieks nāk, un, kad viņš nāk un redz Kristu, paaugstinātu pie Golgātas krusta, ko Dievs iespiež viņa prātā, tad viņš ir saņēmis mīlestību, kas ir augstāka par jebko, ko mēs varam iedomāties.” (Elena Vaita “Manuscript Releases”, 6.sēj., 32. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Izlasiet augšminēto Elenas Vaitas citātu. Lasiet to trešdienas pētījuma kontekstā. Ko viņa mums šeit pasaka? Ievērojiet viņas apgalvojumā abus kristīgā ceļa elementus: ticību un tad darbus. Kā viņa atšķir tos vienu no otra?

2. Kāpēc lepnums un augstprātība ir tik bīstami grēki? Kāpēc tos ir tik grūti atstāt? Vai tas var būt tāpēc, ka to būtība ir padarīt cilvēkus aklus pret savu vajadzību tos atstāt? Galu galā – ja mēs esam lepni, mēs domājam, ka ar mums viss ir kārtībā, un, ja jūs domājat, ka jums viss ir kārtībā, kāpēc apgrūtināt sevi ar mainīšanos? Kā kavēšanās pie krusta un pie tā, ko tas aino (vienīgo līdzekli, kas glābs ikvienu cilvēku), var būt spēcīga dziedināšana lepnuma un augstprātības gadījumā?

3. Vai Jesaja redz cerību citu tautu cilvēkiem? Sk., piem., Jes 25:3, 6; Jes 26:9 (salīdzini ar Atkl 19:9).

KOPSAVILKUMS:

Jesaja redzēja, ka, sekojot Asīrijai, Babilonija iekaros Jūdu. Bet viņš arī redzēja, ka, neskatoties uz pārcilvēciskajiem tumsas valdniekiem šajā pasaulē (Ef 6:12), kas darbojas caur Dieva cilvēcīgajiem ienaidniekiem un uzdrošinās atdarināt Dievu, Kungs pārlicinoši gūst virsroku un atnes mūžīgu mieru mūsu dumpīgajai planētai.